

De Erfgoedmonitor

Home > Onderwerpen > Museumcollecties en objecten

Museumcollecties en objecten

Zichtbare collectie

In de museumbrief 'Samen werken, samen sterker' (2013) kondigde de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan een ruimhartig bruikleenverkeer te willen stimuleren om een groot publiek met de kunstwerken in contact te brengen. In dezelfde brief stelde zij dat naast de fysieke presentatie van collecties ook de digitale toegankelijkheid moet worden verbeterd om het bereik van de collecties te vergroten.

In het rapport Agenda 2026 benoemde ook de Museumvereniging het belang van digitalisatie om musea zichtbaar te maken en te houden voor hun publiek: 'Toekomstige generaties zijn 'digital born' en bewegen zich als vanzelfsprekend door het vrijwel geheel gedigitaliseerde kennis- en informatiedomein. Wie daarbinnen zichtbaar wil blijven moet zich juist ook digitaal en virtueel positioneren. Vindbaarheid en herkenbaarheid zijn daarbij een voorwaarde.'

In een gezamenlijke enquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Museumvereniging (MV) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) onder de Nederlandse musea wordt jaarlijks gemeten welk percentage van de collectie gedigitaliseerd is. Het grootste deel van de collecties is gedigitaliseerd in een museaal collectie registratiesysteem. Deze systemen zijn alleen voor de medewerkers van het museum zelf beschikbaar. De meeste musea hebben ook een deel van hun objecten via het internet ontsloten zodat deze digitaal toegankelijk zijn voor het publiek.

Collectie in het depot

Er zijn meerdere redenen waarom objecten niet (meer) tentoongesteld worden, en dus in het depot te vinden zijn. De voornaamste reden is dat het desbetreffende object niet meer bij de collectie past. Anderen redenen zijn onder anderen dat het object in slechte staat verkeerd, dat het object dient als studieobject of dat het object nieuw is.

Eigenaarschap van collecties in Nederland

In Nederland zijn veel collecties openbaar toegankelijk. Een klein deel van deze collecties is in rijksbezit. Andere delen behoren toe aan gemeenten, provincies en de museumorganisaties zelf. In veel openbare collecties zijn werken van particuliere eigenaren te zien, die door hen in bruikleen zijn gegeven. Nederland telt daarnaast een aantal particuliere musea waarin verzamelingen uit privé eigendom worden getoond.

Indicatoren bij dit onderwerp

Museale collecties - totaal aantal objecten

De totale museumcollectie in Nederland bestond eind 2018 uit bijna 77 miljoen objecten. Musea in Zuid-Holland hebben hierin met iets meer dan 60 miljoen verreweg het grootste aandeel, met name door de ruim 37 miljoen objecten van museum Naturalis. Naar categorie zijn het dan ook de Natuurhistorische musea die de grootste collectie hebben (ruim 45 miljoen) en naar museumstatus de BIS-musea (bijna 59 miljoen).

Museale collecties - eigenaar

Eind 2016 was 66% van de museumcollecties in Nederland in het bezit van de museumorganisaties zelf. De musea in Groningen hebben het grootste aandeel collectie in eigen bezit (80%). De collecties van de BIS-musea daarentegen zijn voor het grootste gedeelte (62%) rijksbezit.

Museale collecties - locatie van de objecten

In 2018 bevond 56% van de museale collectie in Nederland zich in het depot, waarbij musea in Zuid-Holland met 61% het grootste aandeel hadden, maar net 2% meer dan die in Noord-Holland en Limburg (59% elk). Bij de Kunstmusea stond gemiddeld 70% in depot, bij musea voor Bedrijf & techniek 39%. 84% van de collectie van de BIS-musea was in het depot te vinden, bij de overig-geregistreerde musea was dit 59% en bij de niet-geregistreerde musea was dit 37%.

Museale collecties - bruiklenen per museumcategorie

Per museumcategorie verschilt het aandeel en het soort bruiklenen in de collectie, maar in bijna alle categorieën is de grootste groep bruiklenen afkomstig van binnenlandse particulieren. De museumcategorie volkenkunde heeft hierbij het grootste aandeel (25%).

Museale collecties - bruiklenen per provincie

Een deel van de museumcollecties in Nederland wordt gevormd door objecten die van particulieren of andere musea in bruikleen zijn verkregen. In 2016 was 11% van de museale collectie in bruikleen gegeven door binnenlandse particulieren, 1% door particulieren in het buitenland en 2% door andere Nederlandse musea. Het aandeel bruiklenen uit buitenlandse musea was zo goed als te verwaarlozen.

Museale collecties - digitale toegankelijkheid

Gemiddeld 68% van de objecten in de Nederlandse musea was eind 2018 digitaal geregistreerd en 36% was op internet te vinden. Meer dan de helft (54%) van de collecties van de Volkenkundige musea was via internet zichtbaar en iets minder dan een-derde (30%) van die van de Geschiedenismusea.